

บทคัดย่อ

รหัสโครงการ:

ชื่อโครงการ: กลยุทธ์การบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงประสบการณ์อย่างสร้างสรรค์:
กรณีศึกษาพื้นที่เกาะเสม็ด จังหวัดระยอง

ชื่อนักวิจัย และสถาบัน: ดร. นินิกานต์ ประไกรวัน มหาวิทยาลัยบูรพา

อีเมล์: tinikan@buu.ac.th

ระยะเวลาโครงการ: 1 ปี

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาและวิเคราะห์ศักยภาพของการท่องเที่ยวเชิงประสบการณ์อย่างสร้างสรรค์ พื้นที่เกาะเสม็ด จ.ระยอง 2) เพื่อศึกษาฐานแบบและแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อการท่องเที่ยวเชิงประสบการณ์อย่างสร้างสรรค์ของพื้นที่เกาะเสม็ด จ. ระยอง และ 3) เพื่อจัดทำแนวทางและแผนกลยุทธ์ในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงประสบการณ์อย่างสร้างสรรค์ที่เหมาะสมกับพื้นที่ศึกษา การวิจัยนี้ใช้ฐานแบบการวิจัยแบบผสม (Mix Method) ทั้งระเบียบวิธีการเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ โดยใช้การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ด้วยการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง (Documentary Analysis) การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) 8 ผู้แทนจากชุมชน การลงพื้นที่สำรวจแหล่ง และการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ด้วยการใช้แบบสอบถามเพื่อสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงประสบการณ์อย่างสร้างสรรค์ เกาะเสม็ด จ.ระยอง 400 ตัวอย่าง การวิเคราะห์ข้อมูลใช้หลักสถิติ การหาค่าร้อยละ (Percentage) การหาค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean) การหาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และ การทดสอบความสมพนธ์เชิงสาเหตุระหว่างกลุ่มตัวแปร โดยใช้การทดสอบแบบ Independent Samples T-Test

ผลการศึกษาเชิงคุณภาพพบว่าเกาะเสม็ดมีปัจจัยสนับสนุนหลายประการในการพัฒนารูปแบบการท่องเที่ยวไปสู่การท่องเที่ยวเชิงประสบการณ์อย่างสร้างสรรค์ ทั้งเชิงวิถีชีวิต ธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม ผลการศึกษาเชิงปริมาณพบว่าเชิงปริมาณพบว่านักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและต่างประเทศที่เคยเดินทางมาท่องเที่ยวที่เกาะเสม็ดแสดงความสนใจต่อกิจกรรมท่องเที่ยวเชิงประสบการณ์อย่างสร้างสรรค์ โดยเฉพาะวิถีการตักบาตรพระยามเช้าบริเวณชายหาด อาหารท้องถิ่นหมึกต้มน้ำดำ กิจกรรมช้อน/ตักหมึก กะตอยและการสนทนาร่วมและฝึกสมาร์ต โดยนักท่องเที่ยวใช้สื่อออนไลน์เตอร์เน็ตในการค้นหาข้อมูลท่องเที่ยว แล้วเดินทางมาท่องเที่ยวด้วยตนเองเป็นกลุ่มเล็ก 2-3 คน โดยยังมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อเล่นน้ำทะเล ชิมชิบ ความสวยงามของเกาะ และภาพพจน์ของเกาะเสม็ดมีผลต่อการตัดสินใจมาท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวไทย

ส่วนใหญ่ใช้ท่องเที่ยวเกาะสมุดนานกว่า 3 วัน ส่วนนักท่องเที่ยวต่างชาติใช้เวลามากกว่า 7 วัน ทั้งนักท่องเที่ยวชาวไทยและนักท่องเที่ยวต่างชาติให้ความสำคัญด้านความมีชื่อเสียงและภาพพจน์ที่ดีของแหล่งท่องเที่ยว ด้านลีสิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยว และด้านความพึงพอใจในการบริการของเจ้าหน้าที่ประจำแหล่งท่องเที่ยวเหมือนกัน

ปัจจุบันพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวได้เปลี่ยนแปลงไปโดยนักท่องเที่ยวมีความต้องการมีส่วนร่วมกับกิจกรรมการท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้นรวมทั้งต้องการได้รับประสบการณ์เรียนรู้สิ่งใหม่จากการท่องเที่ยว นอกจากนี้จากการได้ชมสถานที่ที่สวยงาม จึงเกิดรูปแบบการท่องเที่ยวแนวใหม่ที่เน้นการสร้างประสบการณ์อย่างสร้างสรรค์ที่เปิดโอกาสให้นักท่องเที่ยวและชุมชนท้องถิ่นมีปฏิสัมพันธ์อันดีต่อกัน เกาะสมุดมีทรัพยากรด้านการท่องเที่ยวที่อุดมสมบูรณ์ พัฒนาทั้งมีประสบการณ์ วิถีท้องถิ่น เนื้อเรื่องราวศักยภาพของเกาะสมุดด้านองค์ประกอบของการจัดการท่องเที่ยวตามกรอบแนวคิดของการจัดการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ พบว่า เกาะสมุดมีปัจจัยสนับสนุนหลายประการในการพัฒนาฐานะแบบการท่องเที่ยวไปสู่การท่องเที่ยวเชิงประสบการณ์อย่างสร้างสรรค์ผ่านกลยุทธ์การบริหารจัดการที่เหมาะสม ซึ่งจะนำไปสู่การเปิดภาพลักษณ์และทางเลือกใหม่ให้แก่นักท่องเที่ยวที่เดินทางท่องเที่ยวในเกาะสมุด สร้างรายได้ให้กับคนท้องถิ่นและนำไปสู่การพัฒนาการท่องเที่ยวเกาะสมุดอย่างยั่งยืน

คำหลัก : ท่องเที่ยวยั่งยืน ท่องเที่ยวอย่างสร้างสรรค์ ท่องเที่ยวเชิงประสบการณ์ ท่องเที่ยวเชิงประสบการณ์อย่างสร้างสรรค์

Abstract

Project Code :

Project Title : The Strategic Management for Creative Experiential Tourism: Case Study of Samed Island, Rayong province, Thailand

Investigator : Dr. Tinikan Prakraiwan

E-mail Address : tinikan@buu.ac.th

Project Period : 1 year

Abstract:

This research aimed to 1) investigate and analyze the potential of developing Koh Samed into a creative experiential destination; 2) study the appropriate form and activity guidelines based on the creative experiential tourism concept and strategy; 3) to develop appropriate guideline and strategy for management of creative experiential tourism destination. Researcher used mixed research methods (qualitative and quantitative methods). Document analysis and in-depth interview of 8 samples were used for qualitative research. Whereas,

Result of qualitative method showed that, based on many supporting factors such as way of living, nature and the environment, Koh Samed has potential to be developed into a creative experiential destination. Quantitative research result showed that both Thai and foreign tourists showed positive interest toward creative experiential tourism activities. Questionnaire was used for quantitative research with 400 sampling of both Thai and foreign tourists travelling to Samed Island. Statistics used for data analysis were percentage, mean, standard deviation and independent sample t-test.

The research found out that, based on qualitative research, Samed Island has several supportive factors such as way of living, nature and environment to be developed into a creative experiential tourism destination. Questionnaire survey which was used for a quantitative research results show that both Thai and foreign tourists who have visited Samed Island showed interest in creative experiential tourism activities especially the morning alms collecting on a beach, local dish of Muek Nam Dam, baby squid fishing and Dharma talk with Buddhist monks and meditation. Internet was used to search for information by majority sampling and tourists preferred to travel in small group of 2-3 members. The main motivations for visiting Samed Island were to enjoy the sea and the beauty of the location. Image has influence on their decision when selecting travel destination. Most Thai tourists spent less than 3 days on the island while foreign tourists spent more than 7 days. Both Thai

and foreign tourists expressed their concerns over reputation and positive image of a destination, facilities and staff services when selecting place to travel.

Today, behavior of tourist has changed. Apart from visiting beautiful attractions, tourists demand for a more participative tour activity and program to allow them to learn and exchange knowledge and experience with local people. New form of tourism focusing on creative experience emerges to response to this new need and to open a new platform where tourists and local people to interact. Rayong especially Samed Island is rich in natural resources, local culture and local way of living. Analysis based on creative tourism framework shows that, through appropriate management strategy, Samed Island has potential to be developed into a creative experiential destination which will change the image of Samed and offers alternative activities for tourists. This will open an opportunity for local people to earn extra income and lead to the development of sustainable tourism at Samed Island.

Keywords : Sustainable Tourism, Creative Tourism, Experiential Tourism, Creative Experiential Tourism